

'Samenwerking creëert steeds nieuwe problemen'

'Grensmakelaar' bestrijdt bureaucratie in Euregio's

Achtergrond - 15 september 2009 - Auteur: Sander van der Ploeg

Ondanks decennia intensieve samenwerking in de Nederlandse grensregio's met buurlanden Duitsland en België, nemen de knelpunten in de zogenoemde Euregio's alleen maar toe.

'Grensmakelaar' Wim van Gelder (67) krijgt een jaar de tijd om deze weg te nemen. "Ik heb niet de illusie dat ik alles kan oplossen."

Het is al jarenlang een ergernis in Twente, de Duitse vrachtwagens die de vluchtstrook langs de A1 richting de grens als parkeerplaats gebruiken. Reden: in het buurland geldt een rijverbod voor vrachtverkeer op zon- en feestdagen. Een typisch voorbeeld van hoe Duitse regelgeving in Nederland tot problemen kan leiden.

Eind juni stelde de Nederlandse regering Van Gelder aan als voorzitter van de zogenoemde Taskforce Grensoverschrijdende Samenwerking (GROS). De werkgroep werd eind 2008 opgericht om deze en andere bestuurlijke kwesties in het grensgebied te klaren. "De grensregio's klaagden al langer over de problemen", aldus Van Gelder die door Den Haag tot 'grensmakelaar' is benoemd. "Een merkwaardige, maar grappige term", vindt hij. "Waarschijnlijk moet dit mijn bemiddelende functie benadrukken."

Shortlist

Meteen na zijn aanstelling deze zomer kreeg hij een door de regio's opgestelde shortlist met de 21 voornaamste knelpunten uit de grensstreek waarover hij zich zal buigen, waaronder het Twentse parkeerprobleem. "In goed overleg met mijn Duitse collega's moeten we op termijn wel tot een oplossing zien te komen", denkt Van Gelder. "Ik denk bijvoorbeeld aan extra parkeerplaatsen."

Volgens de grensmakelaar bestaat er geen rangorde in de lijst van voornaamste knelpunten. "Dat heeft weinig zin", aldus Van Gelder die vooral praktisch te werk wil gaan. "Hoe sneller een probleem is op te lossen, des te eerder komt het aan bod."

Fijnstofsticker

Vooral de toenemende Europese regelgeving leidt tot meer problemen in de Nederlandse grensregio's met de buurlanden. Zo worden de Brusselse richtlijnen over de uitstoot van fijnstof door Duitsland anders geïnterpreteerd dan in Nederland. De grote Duitse steden voerden bijna twee jaar geleden de fijnstofsticker in, een milieubelasting voor gemotoriseerd verkeer in en rond de steden. "Dit leidt tot grote ergernis bij Nederlandse automobilisten en het bedrijfsleven", zegt Van Gelder. "Als Brussel met meer regels komt, moeten Duitsland en Nederland de toepassing ervan beter op elkaar afstemmen."

Overleg lijkt het sleutelwoord te zijn om te voorkomen dat de grensoverschrijdende samenwerking in bureaucratie verzandt. Want ook op bijvoorbeeld het gebied van onderwijs zijn er grote verschillen. Zo worden Nederlandse diploma's uit het beroepsonderwijs in Duitsland nauwelijks voor vol aangezien. "De Nederlandse leerweg is volgens Duitsland te theoretisch en te weinig praktijkgericht", legt Van Gelder uit. "Dit levert een acuut probleem op voor Nederlanders die over de oostgrens een baan zoeken."

Grenzen slechten voor de arbeidsmarkt is ook zo'n speerpunt van Van Gelders taakstelling. Want waarom zou een economisch zwak gebied als Noordoost-Groningen achterblijven terwijl de aangrenzende Duitse deelstaat Nedersaksen meer economische perspectieven biedt? Van Gelder: "Haal de grens paal weg en dat gebied sluit mooi aan op de regio Emden en Bremen. Maar", zo geeft hij toe, "een fysieke grens is in principe makkelijk te doorbreken, een mentale niet."

Mentaliteitsomslag

Volgens Van Gelder is Nederland daarom te veel op zichzelf gericht. De grensmakelaar pleit daarom voor een mentaliteitsomslag: "We moeten leren grensoverschrijdend te denken." Belangrijk daarbij is talenkennis. Van Gelder heeft hooggespannen verwachtingen van een pilotproject tussen enkele Limburgse ROC's en de Duitse tegenhangers, de *Hauptschule*, in de regio Keulen. De scholen experimenteren met extra onderwijs in elkaars taal. Van Gelder: "Als deze proef een succes wordt, hoop ik dat andere grensregio's volgen."

Waar een lokaal project als het Limburgse taalonderwijs van de grond komt, blijft de succesvolle samenwerking op andere gebieden achter. "Het is toch vreemd dat de hulpdiensten aan weerszijden van de grens niet samenwerken", zegt Van Gelder. "Zonder de hulp van de Duitse brandweer waren de gevolgen van de Enschedese vuurwerkramp nog erger geweest. Het is onbegrijpelijk dat deze samenwerking nooit een vervolg heeft gekregen."

Van Gelder heeft van de Nederlandse regering een jaar gekregen om voor deze en

andere problemen een oplossing te vinden. Bang om op harde resultaten te worden afgerekend is hij niet. “Ach, over vijf jaar is de problematiek weer anders en dan kan er weer een nieuwe werkgroep worden opgericht”, denkt Van Gelder. “Het werk houdt pas op als Nederland, Duitsland en België exact dezelfde regelgeving hanteren. Ik heb daarom niet de illusie dat ik alles kan oplossen.”

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel:

<https://duitslandinstituut.nl/artikel/3008/samenwerking-creeert-steeds-nieuwe-problemen>